

gih škodljivcev nastavlja in ga tako nerodovitnega dela. Mnogokrat pa se vejniki vtrdi in postane črn, kakor ogelj in dela trsu škodljive votline.

Voz vejnika stane 8—10 fl. preden ga do mesta spraviš, kder bi se imel zakopati; na strminah pa še več. Če že kdo hoče z vejnikom gnojiti, naj pa ga drobno sešeka in med kompost pomeša ali sežge in pepel za gnoj porabi! Sploh pa smo letos 14 dni lanskemu letu naprej gledé zrelega grozdja. Kdor bo tedaj letos mogoče pozno bral ali trgaj, ta bo imel veliko boljše vino od lani. Tako piše oskrbnik graščine Brunnssee v v steir. Landbote, zvedeni g. Werk.

Lesene sohe trpežne ohraniti, je že mnogo pomočkov izumjenih, vendar malokater utegne biti tako priporočila vreden, kakor je sledeči. Nek Anglež je zapazil, da se vsled zelo priprostega pomočka les dalje časa v zemlji ohrani, kakor železo. Celih 7 let je minulo, kar ga je prvič poskusil in vse tako pripravljene sohe so še sedaj trdne in nepoškodovane. Pomoček pa je ta: vzame se kuhanega lanenega olja; temu se primeša toliko dobro stolčenega ogljenja, da se vsa zmes tako vtrdi, kakor so na primer lakirarske barve in tedaj se z njo sohe pomažejo.

Sejmovi. 2. oktobra v Kostivnici, pri sv. Lovrencu v Slov. gor. — 4. okt. v Arvežu, v Artičah, v Dobrni, v Dolu, v Konjicah, v Žavcu, v Oplotnici, v Jurkloštru, pri sv. Heleni in sv. Lenartu v Slov. goricah. — 8. okt. v Pišecah. — 10. okt. v Orešju.

Dopisi.

Od nemške meje. (Razdelitev cesarjevega daru. — G. Seidl. — Vreme.) Naš svitli cesar so za uboge kmetovalce, ki so bili 6. junija t. l. naj huje po toči poškodovani, za Svičinsko in Šent-Ilsko okolico podelili 500 gld. G. okrajni glavar je 31. avgusta poklical v Maribor nekatere osebe, da bi se odločilo, katerim se bo podpora podelila. Da pri razpravi ni manjkalo g. Seidla, se lahko razumi, pa uganjka ostane, zakaj je bil pričujoč, in kaki namen ima njegova nazočnost pri delitvi? — Kdor nekoliko dalje pogleda, bo tudi to uganil. *) Razdelitev se je vršila za Svičinsko okolico, in sicer po g. okrajnem glavarju samem, v Svičini 20. in 21. t. m. pri Šent-Ilu. Med poškodovane v Svičini je bilo razdeljenih 260 gld., za one pri Šent-Ilu 240 gld. Po kaki meri se je pri razdelitvi merilo, ne morem vedeti; po stari kristijanski gotovo ne. Med podarovanami najdem posestnika Fr. Fr., ki ima polno klet vina, govori se od 40 štrtinjakov: nasproti najdem nekega A. F., ki globoko v dolgih

tiči, v kleti ni kaplice vinske srage, toča pa mu je vinograde najhuje pobila, in vendar ni dobil krajcarja. Reklo se je, da še mu je en vinograd, ki pri sv. Petru leži, nepoškodovan ostal: to je resnica, pa tudi F. F. ima en vinograd, ki mu ga led ni posekal, a vendar je ta podarovan, oni pa ne. Govori se, da se je A. F. osebno čez krivico pritožil, pa nič ni opravil. — To gotovo ni bila misel blagega darovnika.

Vreme vinogradom izvrstno streže; portugizar začnejo pobirati, tudi druga trgatva se bo baje preje začela, kakor druga leta.

Od Pesnice. (Šolske sestre.) Letna skušnja pri sv. Petru pod Mariborom se je 13. t. m. pri fantih in dekletih vršila iz vseh šolskih predmetov. — Izpit iz krš. nauka je bil poprej v cerkvi v pričo g. dekana. Občudovali smo majhne deklice, ki se učijo pod vodstvom šolskih sester, kako krepko, veselo in čedno so odgovarjale v čisti slovenščini pa tudi v nemščini. Slovenke in Nemke enako v obojem jeziku; še bolj nas je veselilo njih lepo, čedno obnašanje, kar priča, da se v dobrem duhu odgojajo, da se namreč v krš. duhu njih srce plemeniti, in glava bistri. — Stariši si smejo v srečo šteti, kateri zamorejo svoja dekleta takim blagim odgojiteljicam izročevati; gotovo bodo veselje imeli nad svojimi dobro izrejenimi bčerkami, kedar enkrat odrastejo. Prav premožni in veljavni stariši radi dajajo svoja dekleta k šolskim sestram v šolo, ker do ljudskih šol malo zaupa imajo, česar jim nihče ne more zameriti, kateri nekoliko sedanje šole nepristransko presoja.

Iz Ljubljane. (Fladung.) Česar se človek boji, rado se zgodi, pravi pregovor. Ako človek o Fladungu le govoriti sliši, ježijo se mu že lasje. Znan je kot hud sovražnik Slovencev in duhovnov; to je zadosti očitno pokazal pri volitvah v Kočevji. Kočevjarji so ga spoštovali iz strahu — zatoraj so tudi delali, kakor je komandiral. Mož je na cente prijazen, zatoraj je ondotne župane in učitelje, od kar so samostojni, popolnem za se bil pridobil, da se je število slugov zdatno pomnožilo. Enako bo skušal zdaj župane in učitelje ljublj. okraja z obljubami, in, če drugače ne bo, s silo za se pridobiti, da bo v prihodnjih volitvah več „bričev“ imel. Pozor! — župani in učitelji ljublj. okraja, ako ste v resnici vrli Slovenci in domoljubi. Ne bojte se ga. Vedite, da Fladung je le služabnik cesarjev, cesar je prva oseba v Avstriji. Tirajte neustrašeno od cesarja priznane pravice, držite se sto- in stokrat preresetanega §. 19. drž. postav! Varujte se o vsaki priliki njegove prevelike in presiljene prijaznosti! Mož bi vas morda v prvi gorečnosti kar objel in „kušnil“, — ako se mu količkaj udaste! Ali varujte se, sicer če ste pevci, utegnete še mu zapeti: boht am Rhein, katera pesen mu je gotovo bolj priljubljena, kakor pa slovenska: živi, živi, duh slovenski itd. Držite se hrabro, Fladung in tudi g. Widmann ne bodeta — večno zapovedovala!

*) In, če g. Seidl hoče za adjutanta služiti, pa naj služi!

Iz Gradca. Pretekli teden imeli so „nemški“ naravoznanski učenjaki tukaj svoj 48. shod. Mesto bilo je okinčano z neštevilnimi zastavami, okna venčana in razsvitljena. Zastav novega nemškega cesarstva, t. j. črno-belo-rudečih — je vse mrgolelo. Tudi mestni zastop nastavljal je iz prva na mestni hiši nemško zastavo na prvo, najvišje mesto, pa že drugi dan je morala umakniti se — najbrž na višji ukaz — velikej avstrijske zastavi. Kakor navlašč se je dan pred dohodom učenjakov vrnil iz svojih počitnic c. kr. namestnik in v obče se sumi, da ni brez posebnega uzroka, ker ostro je nadzoroval vse gibanje celega tedna.

Da se je pri tej priliki mnogo politikovalo, govorilo, to se samo po sebi razume. Sicer so govorniki iz prva večidel govorili le o znanostih. Smešno in bedasto pri tem bilo je le to, da je babač Nemec zmirom in zmirom stotokrat ponavljal, da je znanost samo „nemška“.

Le k slednjemu so hoteli tudi učenjaki, kakor je že v Avstriji stara navada, po vsej sili še vsaj nekoliko „prusačiti“. Nek govornik je namreč prav korajžno začel napijati „nemškemu purgermojstru nemškega mesta Gradca, koje mesto ne pozna državnih mej proti nemškemu rajhu itd.“ C. kr. namestnik pl. Kūbek pa si je neki to napitnico naravnost prepovedal rekoč, da je Gradec do sedaj avstrijsko mesto. —

Vsakdor si lahko misli, kako dolge nosove so po tem govoru domači in tudi tuji prusaki delali; pravi se, da je nastal grozovit krič, da so jo prusaki slednjič z dolgimi svojimi nosovi pobrisali, pripoznavši, da je bilo njihovo ravnanje žaljivo za avstrijske patrijote. —

Že ta čin namestnikov, posebno pa govor Kaiserfeldov, kateri je prav pomenljivo naglašal, da Nemci v Avstriji hočejo znanstveno sodelovati le za svojo državo, ter je v svoji napitnici v prvi vrsti napiljal avstrijskim in potem še le došlim nemškim učenjakom, nam dovolj pričata, da začenja v najvišjih krogih drug veter pihljati. In akoravno ta vetrič še le rahlo pihlja, Kūbek in Kaiserfeld imata tanka ušesa za take vetriče.

Vse kaže, da se začenjajo za Avstrijo in za avstrijske Slované boljši časi ter da se hočejo dnevi dosedanje avstrijske politike kolikor toliko skrajšati. Nam Slovanom pa nastaja ravno sedaj sveta dolžnost, da pri vsakej priliki javno in odkritosrčno kažemo svojo udanost za presvitelega cesarja ter javno in vstrajno pričamo svojo radost, ako vidimo čine, kateri zamorejo utrditi samostalnost našega cesarstva nasproti grabljivemu nemštvu. Vlada pa naj ne prepušča, da se nemška učenost še dalje zlorabi v veliko nevarnost obstanka Avstrije.

Iz Ljutomera. Volitve v krajni šolski svet v Ljutomeru so se z večino že povsod opravile, in kolikor smo zvedeli, bile so povsod pravilno izpeljane samo tam, kjer je slavno c. kr. glavarstvo nadgledovalo, bila je ena ovržena. G. glavar je sicer dotičnega župana pokregal, da po-

stave nezastopi, ali mi držimo zato, da je dolžnost gospodske županom, kedar eno ali drugo reč ne zastopijo, taisto razložiti ino jim pomagati. Da se v to volitev nebi pisar c. kr. glavarstva g. Nemec mešal, in tamkaj zvižah ne delal, prepričani smo, da bi ta volitev bila pravilno opravljena. Ali ravno ta gospod, kateri se povsod v take reči meša in županom prilizuje, mora imeti veliko zaupanje pri našem g. glavarju, ker on že to, v čemur še visoki deželni š. svet menda ni odločil, to je, da Cvenarji bodo s svojo prošnjo, naj bi še enega zastopnika v krajni šolski svet dobili, — zavrženi, na tanko vé. Ta pa je tudi že tako predrzen postal, da namerava v prihodnje celo po učiteljskih pljuvati. Lepéga človeka res ima naš g. glavar zraven sebe in taisti že zasluži, da ga županje s svojim zaupanjem počastijo?

Iz Kamenščaka. R. N. (Nekaj v pojasnjenju.) Taki potem, kakor se je tukajšnji bilježnik g. Höchtl semkaj naselil, je dal pri vseh farah tega okraja naznaniti, da le on in nihče drugi, ima pravico razna pisma ljudem narejati. To pa nij resnično, ker razun ženitnih pisem, potem razdelitev zapuščin, smejo vsa druga pisma in pogodbe, na primer: kupne in prodajalne pogodbe, razne vloge pri zemljiščinah knjigah itd. tudi odvetnike delati in ljudje si tudi lahko izbirajo, kateri jim je bolj po volji in kateri jim cenejšé naredi. Da g. dr. Mravljak, odvetnik v Ljutomeru, v tem obziru ljudstvu dobro vstrežajo, da ljudem hitro in po nizki ceni vse naredijo, to sem prepričan jaz, kateri sem imel z njimi mnogo opraviti, in jih toraj vsakemu priporočujem.

Iz Ptuja. (Javna zahvala.) Čitalnica ptujška mora zabilježiti v svojo zgodovino veliko zgubo. Zapustil nas je g. prof. Glazer, ter se premestil v Kranj. Blagi gospod, vnet rodoljub je več let z velikim trudom, neprestano delavnostjo in požrtvovanjem delal kot odbornik in podpredsednik na korist čitalnice.

Nepozabljivi so nam posebno mili glasovi doneči iz „citer“ pod njegovo vajeno roko!

Obžalovaje to zgubo izreka odbor g. prof. očitno zahvalo za njegov trud. Hvaležen spomin mu bode ohranila čitalnica ptujška! Odbor.

Iz Celja. (Tolovajstvo — 9letni morivec. — Ogenj.) Luka Radmag, Jur Wengušt, Franc Flies in Anton Posedu so pri krčmarju Jak. Ješovniku in potem še pri krčmarici Franciški Tomanovi v Pirišću pili in dobre volje bili do mraka. Na potu proti domu pa napade Jur Wengušt naglo Luka Radmaga, ga vrže na tla, mu porine nož v vratno stran, mu vzame 19 fl. in odbeži. K sreči Radmagova rana ni nevarna. Hudodelca pa ima že c. kr. celjska sodnija.

Pri Novicerkvi se je zgodila grozna nesreča. Posestnik Kranjc v Slavoki in jegova žena sta pustila svoja 2 otroka sama doma. Brž vzame 9letni Janez iz nezaklenjene omare močno nabito pištolo, začne z njo igrati pri zibelji, v kateri je

njegov 1½ letni bratec spalval. Nagloma se sproži pištola in zadene speče dete ravno v lice. Dete je bilo k priči mrtvo. Morivec pa je detetu kri iz lica spral in ga potem v bližnji hosti pod mahovje pokopal. Na večer prašajo stariši po detetu; fantič beži prestrašen v hosto, oče in mati za njim in najdeta zakopano svoje dete.

V Dobrovljah pri Mozirju je Jakubu Supanu pogorela lesena kajža s vsem pohištvo vred. Škoda se ceni na 500 fl. Poškodovanec ni bil zavarovan.

Iz Koroškega. (Razne novosti). 16. sept. bila je po celem Koroškem huda slana, ki je pozno ajdo popolnem posmodila. Rano ajdo so vetri poškodili, zato bomo ajde malo pridelali.

Gospa sveta, razve cerkve, je hudo pogorela. Svitli cesar so pogoreloem podarili 400 fl. Tudi Blaže so skoro popolnem pogorele; le cerkva in farovž in nekoliko hiš je ostalo.

V Sovodnjah bil je 13. t. m. precej živahen sejm. Prišlo je mnogo kupcev iz Saleburga in iz Tirolskega, ki so goveda plačevali 24—40 fl. cent. Lepa cena!

Rudolfova železnica vleče iz državne kase 3—4 milijonov fl. podpore in vendar se brani pri sv. Roprtu pri Trebenju napraviti železniško postajo. Kakih 12.000 prebivalcev, ki imajo po 150.000 centov letnega prometa prosi zastoj za njo. No, nemčurja Götzt in Petritsch, ganita se; ali sta pozabila na vajina obečevanja pri volitvah? — Koroško gozdarsko društvo kaj pridno dela. Šteje 358 udov, ki plačajo letnih doneskov 1631 fl., vse premoženje znaša 3866 fl. S temi primerno malimi dohodki je vendar precej veliko storilo. Samo letos je za novo pogozdenje razdelilo 443.360 drevese in 676 funt. drevesnega semena. Res hvale vredno društvo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vendar enkrat nekaj vselega zamoremo poročati. Knez Liechtensteinovi predlogi za zboljšanje slabega stanja človeške družbe na podlagi krščanstva so daleč po svetu začeli slóveti. Laški, francoski in belgijski Katoličane so se začeli za ove nasvete močno zanimivati, knez Liechtensteinove govore in knjižico v svoje jezike predstavljati in premišljevati. — Kakor že naš dopis iz Gradca kaže, so se tam godili za nas Avstrijane prav grde in nedostojne reči. Tujci pruski so pod krinko naravoslovskih ved le prišli razsajat in za Nemčijo rogovilit. Žalostno pa je to, da so se naši domači ljudje še bolj pijani pokazali prusaštva, kakor pa drzni tujci. Prus Rineken je napil Gradca kot nemškemu (pruskemu) mestu. Na to je ces. namestnik baron Kúbek napil Gradca kot avstrijskemu mestu. A sedaj se zadere znani rogovilež dr. Kozjek, da je nemško (prusko) in avstrijsko eno in tisto. Tukaj se vzdigne ces. namestnik in z njim vred vsak pravi Avstrijan, ter zapustijo večjidel že pijane

tuje in domače prusake. No, to je sad, taki so nasledki naše avstrijske, večne nemškutarije! Vedno se je pri nas huskajočim nemškim časnikom, ki so večjidel od Bismarka podmitani, potem nemškim profesorjem, skozi prste gledalo, domači Slavjani in Katoličani pa so se tem grdobam na milost in nemilost prepuščali v zasramovanje. Tukaj imamo sedaj nepovoljne nasledke; toda bojimo se, da učinamo še hujših. — Graški poslanec Rechbauer, ki je tamošnjega župana zavolj njegovega postopanja v rabuki zoper don Alfonza, hvalil, se je cesarju tako zameril, da ga pri sprejetju avstrijske delegacije še pogledali niso. Vladini listi mu že svetujejo, naj odstopi od predsedništva v državnem zboru, česar pa predrzni liberalni kokot in sovražnik Slovencev gotovo kmalu storil ne bo. — Čehi imajo 6. in 12. oktobra nove volitve na deželi in po mestih. Ne dvomimo, da zmagajo zopet Staročehi.

Na Dunaju se je zbralo veliko tisoč delavcev, ki so sklenili delati na to, da se jim dovolijo zbornice delavcev, da bodo zamogli svoje koristi zagovarjati tako, kakor liberalni advokati, obrtniki in trgovci zagovarjajo svoje in sicer v svojih advokatskih, obrtniških in trgovskih zbornicah. No, in to je zopet, kar knez Liechtenstein nasvetuje. — Izmed 26 bank, katere so zavolj „krah“ ali denarstvenega poloma morale svoj račun sklenoti in „likvidirati“, je samo 14 denarje delničarjem, kakih 14 milijonov, vrnilo, kolikor se jih je še pogube otelo. Ali ostalih 12 se niti ne gane, t. j. ves vložen kapital, kakih 92 milijonov, je za delničarje zgubljen; zginil je v žepih prepoštenih upravnih svetovalcev in utemeljiteljev. Čudno, da pri takem slačenju in odiranju ljudi štrašno tanka susea naših državnih pravnikov ničesar ne slutijo; Ha, kaj je to?

Vnanje države. Rusi so si v Aziji prisvojili novo veliko deželo Kokand. — Nemci so začeli hudo nevoljevati o slabem svojem gospodarstvu, čeravno še ni dolgo, kar se je črez nje razlil blagoslov 5000 milijonov francoskih frankov. Pomanjkanje in revščina povsod raste; fabrikanti razpuščajo čedalje več delavcev, živež postaja dražji, Katoličane tlači versko preganjanje od strani liberalcev, krivovercev, Judov in frajmavrerjev. Najbolj teži pa Nemce grozovita krvna ali vojaška dača in sila. Pri poslednjem novačenju so našeli 53,060 begunov, ki so v tuje dežele odbežali rajši, kakor da bi svoja ramena vклонili pod prusko puško. — Karlísti so na 2 mestih Alfonziste natepli in strelajo v trdnjavi Hernani in Sebastijan, da bodete kmalu v njih oblasti. — Na Švicarskem v Tesinskem kantonu so pri poslednjih volitvah zmagali Katoličani. To pa je frajmavrerje tako razdražilo, da so katoliške mladence pri železniški postaji v Luganu napadli z revolverji in noži in jih mnogo ranili. So pač res grde pošasti ti zlobni vojskovodje v preganjanju sv. Cerkve!